

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Absolvtio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

R. P.
LEONARDI LESSII
AVCTARIVM ad I. 2.
 COMPLECTENS
VARIORVM CASVVM CONSCIENTIÆ
RESOLUTIONES.

PROLOGVTIO AD LECTOREM.

*L*ara, breuis, & distincta illa methodus, qua perplexam de Conscientia materiam, Auctor noster, ad quaestionem XIX, superiore libro complexus est, me excitauit, vt hic nonnullas e multis Casuum conscientia resolutiones AVCTARII in modum adijcerem, quas ipse iam inde ab anno precedentis seculi millesimi quingentesimi nonagesimo quarto, vsque ad annum nunc currentis vigesimum tertium, vita sua postremum, e varijs mundi regionibus consultus, in aduersarijs annotauit. Scio quidem haec omnia festinanter, & prima, vt aiunt, manu, ab homine plurimis negotijs distracto, valetudine infirma, vrgentibus responsum nuntijs conscripta, non ea mente vt lucem aliquando viderent, sed vt perplexis mentibus affusas tenebras dissiparent. Vnde praemonitum Lectorem velim, ne hic Viuum LESSIUM in posthumo requirat: sed vel hinc gratum laborem meum habeat, quod De tanti viri laboribus (verba sunt Reuerendi admodum P. N. MVTII VITELLESCI Societatis nostrae Praepositi Generalis) quam minimum perire patiar. Vt vero compendio tuo seruirem, totam hanc materiam a LESSIO, vt fors & tempus obtulerant, absq; ordine, plerumque etiam sine interrogatione conscriptam, per verba ordine alphabetico digessi; quod cuiusque responsi breuior clariorque vtilitas ad te perueniat; & ne, quod de Sibyllinis oraculis Poeta canit, haec Rapidis fiant ludibria ventis. Tu affectum benignè consule.

ABSOLVTIO.

CASVS I.

Abolutio absque signo doloris.

Tilius inopinatò incidit in articulum mortis, adeò vt nullum tunc signum doloris vel contritionis dare possit: nec verò antea ullam dedit significationem, eò quòd vis morbi subito usum rationis impediterit.

QVÆRITVR, An liceat ei beneficium Sacramentalis absolutionis impendere?

Hoc licitum esse, videtur probari posse. Primò, Auctoritate Cordubæ qu. 36. de Indulg. vbi id docet. Secundò, Quia in tali casu licitum est ei impendere Sacramentum extremæ Vnctionis, & Eucharistia, & beneficium absolutionis à censuris, vt patet ex praxi Ecclesiæ, & communi sententia Doctorum. Cur non etiam à peccatis? Tertiò, Quia parum

videtur referre vtrum edat signa contritionis in genere, an non; cum huiusmodi signa non sint confessio peccatorum. Si ergo absolutio potest dari editis signis contritionis, poterit etiam dari non editis, quando putatur infirmus esse in statu idoneo.

His tamen non obstantibus, omnino tenendum videtur contrarium. Primò: Quia solus Corduba id docet, idque nullà allatà ratione, & obiter duntaxat, his verbis: *Absoluat eum à censuris, si quibus ligatus teneatur; & etiam dicat: Absoluo te à peccatis: valeat quod valere potest.* Hæc ille. Ceteri Auctores vel docent non posse dari absolutionem Sacramentalem, etiam si adsint signa contritionis, nisi aliquid in particulari possis confiteri; vt Sotus, Canus, Nauarrus: vel certe requirunt signa contritionis; vt Ioannes Medina, & alij recentiores.

2
Sententia
negatiua
tenenda.

N

Secundò;

Secundò: Quia de essentia Sacramenti Pœnitentiæ sunt actus pœnitentis; vt colligitur ex Cœcilio Florentino in instructione Armenorum; & Tridentino sess. 14. cap. 3. & can. 4. Atqui hęc nullus est actus pœnitentis: ergo non potest hęc esse Sacramentum Pœnitentiæ: ergo neque sacramentalis absolutio.

Tertiò, Si absolutio esset valida absque vilo actu pœnitentis, totum Sacramentum essentialiter confisteret in actu absolutionis; quod est contra communem sententiam Doctorum, exceptis paucis; & videtur esse contra Cœcilium Florentinum & Tridentinum locis citatis. Neque solùm confisteret in absolutione, sed etiam non supponeret necessariò actus pœnitentis; quod est contra omnes Doctores.

3
Responso
ad argu-
mentum con-
traria.

Ad Argumenta contrariæ sententiæ. Ad primum, Patet ex dictis. Ad secundum, Est dispar ratio: nam Sacramentum extremæ Vnctionis & Eucharistiæ non necessariò postulat vllum actum suscipientis. Similiter neque absolutio ab excommunicatione; quia etiam inuito dari potest. Ad tertium, Ad rationem Sacramenti Pœnitentiæ sufficit generalis confessio, quando particularis præstari non potest. Generalis autem confessio fit quouis signo externo, quo quis significat se peccasse, vel etiam peccatorem in ordine ad absolutionem Sacerdotis. Qui autem nullum potest signum edere, nec antea edidit in ordine ad absolutionem obtinendam, quo significet se peccatorem, nullo modo generaliter confitetur, vnde non potest absolui.

4
Notabile.

Aduertendum tamen est, si quis dum sanus est, aliquod peccatum confiteretur, vt obtineat absolutionem Sacerdotis quando iam est expiraturus, is verè absolueretur, etiam si nec ante, nec in morte aliud contritionis signum daret.

CASVS II.

Absolutio à re-
seruatis.

Primum Parochus possit absoluerè à quouis casu reseruato infirmum, ad cuius confessionem audiendam vocatus est, etiam si non sit ita salutaris desperata, quin alius haberi possit?

5

Respondeo, Non esse dubitandum quin possit, modò tanta sit infirmitas, vt videatur esse in periculo mortis. Ratio est, quia Conciliū Tridentinum sess. 14. c. 7. expressè ait, *In Ecclesia Dei custoditum semper fuit, vt nulla sit reseruatio in articulo mortis.* Quòd si tunc nulla est reseruatio: ergo Parochus potest absoluerè ab omnibus; quia parem quo ad omnia habet iurisdictionem. (Suppono autem iuxta veriorè sententiam inter articulum mortis, & periculum mortis, non esse faciendam hęc distinctionem, vt plerique Doctores docent cum Nauarro.)

Neque dici potest Conciliū intelligi nullam in articulo mortis esse reseruationem, nisi, videlicet, possit haberi aliquis, qui iure ordinario vel delegato possit ab illis absoluerè: quia violenta est hęc restrictio, & contra vim verborum: nam dicit absoluitè, *In articulo mortis nullam esse reseruationem; & ideo omnes Sacerdotes quoslibet pœnitentes tunc posse absoluerè ab omnibus casibus & censuris.* Vbi Conciliū non limitat, quando non adest Superior vel alius habens potestatem; sed generaliter indulget vt omnes possint, ne quis infirmus ob reseruationem peccat.

Vnde et si deceat vt in absolutione reseruatorum Superior præferatur inferiori, & proprius alieno non habenti aliàs potestatem; tamen non est necessarium: sed potest pœnitens tunc eligere quemvis idoneum, prout sibi magis expediens visum fuerit: sicut qui habet Bullam vel priuilegium eligendi Confessorem, qui ipsum ab omnibus absoluat. Vt docet Henriquez lib. 3. c. 11.

7
Potest qui-
libet Sacer-
dos tunc
præferri
Superiori

Et sanè quin Parochum suum possit eligere prætermisso priuilegiato, nullo modo est dubitandum: quia Parochus propriè & ex officio obligatur tunc maximè ei omnia Sacramenta salutè opportuna ministrare. Vnde et si priuilegiatus tunc haberi possit, non tamen est dubitandum Concilij mens sit, vt etiam Parochus tunc omnem potestatem habeat. Plura adferri possent, sed nulla mihi videtur ratio dubitandi.

8
Maximè
Parochus.

CASVS III.

Viram reseruatam tollatur si irrita sit confessio defectu doloris? & quomodo obliutorum reseruatio tollatur.

Absolutio à re-
seruatis.

Respondeo, Confessarius absolvens eum qui constitit reseruata, tollit reseruationem, etiam si confessio ob defectum contritionis irrita fuerit. Oblitorum autem reseruatio non tollitur, nisi pœnitens eo sine confessionem illam instituerit, vt se ab omnibus reseruatis, atque adeò ab omni onere peccatorum liberaret, ad plenam tranquillitatem consequendam, idque Confessario indicauerit. Hoc enim casu valde probabile est Confessarium tollere omnem reseruationem. Qua de re videndus Suarez disp. 31. n. 15. & sequent.

9

CASVS IV.

Incidit quidam in casum Episcopo reseruatum quem in Confessione exponit.

Absolutio à re-
seruatis.

Quæritur I. An aliquà ratione absolui possit à Parocho?

Quæritur II. An ab eo absolutus, possit communicare, vel celebrare.

Respondeo ad Primum: Dupliciter potest fieri reseruatio casuum. Primò, Subtractione iurisdictionis. Secundò, Imponendo solùm onus cõparendi coram superiore. Plerique Doctores ante Conciliū Tridentinum intellexerunt eam fieri secundo modo. Itaque sentiebant pœnitentem qui in casum reseruatum incidisset, non solùm in necessitate, sed ordinariè quando non patebat commodè accessus ad Superiorem, posse absolui à Parocho suo, cum onere postea primà opportunitate se præsentandi Superiori, & ei casum reseruatum explicandi siue in confessione, siue extra sub sigillo secreti, & acceptandi satisfactionem ab eo imponendam. Et sanè hic modus sufficiens est ad intentionem Ecclesiæ, & ad finem reseruationis casuum, estque aliàs commodior & vtilior ipsis pœnitentibus. Hanc sententiam etiam post Conciliū Tridentinum sentio probabilem; ac proinde in casu proposito posse seruari; nimirum quando pœnitens post longam confessionem exponit aliquem casum reseruatum, & ægrè possit induci ad totam confessionem repetendam, & metueret fortè notari ab alijs, si tunc Superiorem adiret, eique confiteretur.

10

Addo

11 Addo Episcopum eiusque Vicarium posse suis Parochis significare se hoc modo reservationem casuum intelligere & accipere; id enim est in eorum potestate, nempe ut hoc vel illo modo casuum reservationem faciant: ac proinde quando penitentes cum huiusmodi casibus ad Parochos veniunt, posse absolui, si non possunt tunc commodè induci ut Superiorem adeant, modò promittant se primà opportunitate Superiorem adiutores, & casum illum explicaturos: & ita cessat omnis difficultas.

12 *Respondeo ad secundum*, Qui absolutus est cum onere solum comparandi modo iam explicato, potest communicare & celebrare quoties occasio feret, etiamsi Superiori nondum se stiterit; quia revera directè est absolutus. At verò cum quis absolutus est indirectè tantum, eò quòd casus esset reservatus per iurisdictionis subtractionem, maior est difficultas. Ac primò, quando casus est sic reservatus, sentio non posse penitentem absolui ab inferiore, nisi causa aliqua gravis subsit, ut si absque periculo infamiae, vel notà & suspitione criminis alicuius nõ possit tunc abstinere à communionem vel confessionem; ut bene probat Suarez disput. 31. sect. 3. Postquam tamen sic absolutus est, & expectat commoditatem adeundi Superiorem ut directè absolvaatur à reservatis; non requiritur tanta causa ut celebret, vel communice. An autem sola devotio sufficiat, dubitari potest. Probabile sentio sufficere; quia probabile est præceptum de pramittenda confessione non esse divinum, sed solum Apostolicum, nec tanto rigore accipiendū. Deinde ille confessionem præmisit qualem potuit, & absolutionem obtinuit.

CASVS V.

Gregorius XIII. petente Philippo II. tempore Ducis Parmensis cum civitates Belgij reducerentur ad obedientiam Regis, concessit Episcopus, ut facta huiusmodi reductione, possint absolvere subditos participes rebellionis à quibusus criminibus etiã Sedi Apostolica in Bulla Cæne Domini reservatis.

Quæritur Primò, Vtrum vi huius privilegij possint absolvere subditos suos participes illorum tumultuum & rebellionis, qui tamen non sunt subditi ipsius Regis, sed alterius Principis. Contingit enim Episcopum Belgicum habere iurisdictionem spirituale extra Belgium, v. g. in locis Regi Gallia, vel Principi Leodiensi subiectis; sicut patet in Archiepiscopo Cameracensi, cui subest Lobium in diuisione Leodiensi, & multi pagi in Gallia.

13 **R**es utrimque videtur satis ambigua. Probabiliorem tamè iudico partem affirmantem. Quia nõ videtur consentaneum Episcopis Belgij concedi potestatem absolvendi ex suis subditis eos qui gravius longè peccaverunt, utpote rebelles suo legitimo Principi, & reos læsæ maiestatis; non autem eos, qui in eodem opere leuius peccaverunt; in quibus cooperatio ad bellum nec erat rebellio, nec crimè læsæ maiestatis, sed solum bellum iniustum. Qui enim Regi non erant subditi, non fuerunt rebelles, nec crimen peritrij, felon-

nia aut læsæ maiestatis commiserunt, etiamsi rebelibus se coniunxerint, ipsique militaverint. Itaque censendum est, Pontificem fecisse potestatem indifferenter absolvendi omnes subditos culpabiles, nulla facta exceptione. Nec obstat quòd Rex Philippus de his non cogitaverit, nec pro his petierit; sed solum pro subditis suis, ut illis consuleret. Primò, Quia etsi ipse non petierit expressè, Pontificis tamè erat generatim cõcedere pro omnibus subditis Episcoporum, ob rationem dictã. Deinde, quia si Rex rogatus fuisset, valdè credibile est quòd nolisset tales ab hoc beneficio excludi. Intendebat enim omnes allicere ad obedientiam & pacem. Denique, Principes suorum Episcoporum subditos non omnino reputant ut extraneos, etsi alteri Principi in temporalibus subsint. Hanc sententiam, cum valdè probabilis sit, iudico securam in praxi. Idem cenlet P. Egidius de Koninck.

Quæritur Secundò, Vtrum illud privilegium absolvendi, solum pertineat ad ea oppida, & eos subditos qui rebelles suo Principi fuerint, vel rebelibus iuncti?

14 **R**espondeo, Existimo illud privilegium absolvendi solum pertinere ad ea oppida, & eos subditos qui rebelles suo Principi fuerint, vel rebelibus iuncti; non autem ad ea, quæ semper in obedientia persisterunt. Finis enim petitionis Regiæ in his cessat, qui erat facilior reconciliatio cum Deo & suo Principe. Hoc dico, spectato eo scripto, quod ego legi. P. Egidius tamè asserit sibi exhibitum aliud scriptum ab Archiepiscopo Cameracensi Vander Burch cum adhuc ageret Mechlinie, quo omnino videbatur concedi hæc potestas pro omnibus subditis, absque limitatione ad civitates reductas: cui hac in re credi potest.

CASVS VI.

Vtrum reservatio casuum possit tolli extra confessionem sacramentalem?

15 **R**espondeo, Habens potestatem delegatam, non potest absolvere à reservatione casuum extra confessionem sacramentalem: id enim solus Superior potest qui casum reservavit, & eius successor, & Superior. Si tamen reservatio esset solum ratione censure, ut in casibus Pontificijs, is qui potest tollere censuram, potest tollere reservationem. Sed Confessarius habens solum potestatem delegatam, non potest tollere censuras Pontificias extra confessionem sacramentalem.

CASVS VII.

Vtrum crimen sit reservatum, quod habet annexam excommunicationem Papalem?

16 **R**espondeo, Crimen habens annexam excommunicationem Papalem (si excommunicatio illa, seu lex pœnalis, qua excommunicatio infligitur, nullo modo est recepta quo ad pœnam) non manet reservatum: cum reservatio Papalis non consistat nisi ratione censure, ut communiter Doctores tradunt: adeoque de eo absolutio dari potest, tanquam de non reservato.

Absolutio à reservationis.

Absolutio à reservationis.

Absolutio à reservationis Papæ.

Absolutio à Censuris.

CASVS VIII.

Virum Mendicantes qui habent potestatem absoluen- di à Censuris in foro conscientia, possunt id facere extra Sacramentum Pœnitentiæ? Item, An absolutus ab excommunicatione in foro interno, possit se exterius gerere tamquam non excommunicatus?

17 **R**espondeo ad primum: Potestas absoluen- di à censuris nō est ita Mendicantibus religio- sis concessa, vt non possint ea interdum vti extra Sacramentum Pœnitentiæ. Neque enim absolueri in foro interiori, idem est quod absolueri in foro Pœnitentiæ; sed absolueri ita vt non habeat neces- sariò vim in foro externo si lis moueatur: vt docet Emanuel Sà, & multi recetiores apud Henriq. lib. de Indulg. cap. 13. nu. 2. vt Victoria, Penna, Barthol. Medina, & alij.

18 **R**espondeo ad secundum, Qui absolutus est in foro interno (nisi fuerit nominatim denunciatus) non tenetur se foris gerere tanquam excommuni- catum, præsertim si constet illum sic absolutum. Neque id in Belgio tantum locum habet, ob con- suetudinem præscriptam, sed etiam in Italia & Hispania. Vbiq; enim possunt Religiosi Mendicantes absolueri etiam publicè excommunicatos à Iure vel ab homine generatim, modò denuncia- ti non sint nominatim. Et hoc illis valet ad publi- cè versandum cum hominibus, & ad diuina officia & Sacramenta frequentanda. Absolutio enim in foro interiori valet ad omnia, præterquã quan- do lis mouetur in iudicio. Tunc enim Iudex secundum Iuris rigorem posset nō habere rationem huius absolutionis, eumq; condemnare: tamen secundum equitatem deberet hæc absolutio etiam ibi valere; vt docet Henriq. c. 27. de Excommuni- catione, & de Indulgent. c. 13. vbi citat alios.

19 **N**on tamen existimo eum qui post absolutionē in foro interiori factam celebrauit, posse iure tan- quam irregularem condemnari: quia hæc irregu- laritas non contrahitur sine culpa letali, quæ hic præsumi non potest.

Absolutio à cen- suris.

CASVS IX.

Sixtus IV. Pontifex concessit cuidam Abbati privilegium absoluen- di Monachos sibi sub- ditos ab omnibus censuris.

QUÆRITVR, *Quinā hoc privilegio gaudeant? seu, Ad quos privilegium illud se extendat?*

20 **R**espondeo Primò, Ex privilegio Sixti I V. Abbas ille potest absolueri Priorem, & om- nes ac singulos Monachos sibi subiectos, ab om- nibus censuris etiam Sedi Apostolicæ referuatis. Et dispensare in omni irregularitate, præter eam quæ ex homicidio voluntario; ita vt etiam ad sa- eros Ordines promoueri possint, & in susceptis ministrare.

Absente vel non existente Abbate, hæc pote- stas deuoluitur ad Priorem.

Si Abbate contingeret in censurâ vel irregula- ritatē incidere, potest absolui & restitui à Priore.

Hæc absolutio & dispensatio solum valet in fo- ro conscientie; vnde in foro externo, si fortè causa ad illud forum deuolueretur, non prodesset.

Nomine Monachorum intelliguntur Monachi vel coniunctim, vel scorsim: nomine Personarum singuli scorsim.

Hoc privilegium etiam ad Nouitios extenden- dum: quia sunt participes privilegiorum religio- nis, sicut religiosi: si tamen casus ante Nouitium non est commissus. Tunc enim credibile est non posse vi huius privilegij absolui, quia nōdum Ab- bati suberant, sed Episcopo: & privilegij expressè agit de religiosis sub Abbate degentibus.

Respondeo Secundò, Hæc potestas cum sit an- nexa officio Abbatis, est ordinaria, ac proinde po- test delegari. Simili modo Prior absente vel non existente Abbate, potest eam delegare.

Absente Abbate & Priore, hæc potestas deuol- uitur ad eum qui in locum eorum in gubernando monasterio succedit, siue is secundus Prior sit, siue tertius, siue alius, modò cum verâ iurisdictione in absentia vel defectu aliorum præsit. Ac proinde hic quoque subdelegare ad factum aliquod parti- culare poterit.

CASVS X.

Ad caput 6. sess. 24. Concilij Tridentini quod sic habet: *Liceat Episcopus in Irregularitatibus omnibus & suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus, exceptâ eâ, quæ oritur ex homicidio voluntario, & excep- tis alijs de dubiis ad forum cōtentiosum, dis- pensare; & in quibuscumque casibus occultis, etiâ Sedi Apostolicæ referuatis, delinquentes quoscumque sibi subditos, in diocesi suâ per seipos, aut Vicarium ad id specialiter deputandum, in foro conscientie gratis absolueri, impositâ pœnitentiâ salutari. Idem & in hæ- resis crimine in eodem foro conscientie eis tantum, non eorum Vicarijs, sit permissum.*

QUÆRITVR Primò, *An Episcopus possit de- legare ad omnia quæ hoc Capite cōtinentur? Et quis hic per Vicarium intelligatur?*

Respondeo, Episcopus potest quemuis ido- neū delegare ad ea quæ ipsi hoc c. 6. sess. 24. conceduntur, excepta absolutione ab hæresi. Quia datur ei potestas ordinaria; quæ semper delegari potest, nisi expressè prohibeatur, sicut prohibetur in absolutione hæresicos. Idem satis patet ex ipsis Concilij verbis, dum ait, *Per seipsum, aut Vicarium ad id specialiter deputandum*: vbi tamen non exclu- ditur Vicarius Generalis, nec Pœnitentiarius; vt Congregatio Cardinalium respondit.

QUÆRITVR Secundo, *An eandem potestatem delegandi habeat Capitulum Sede Vacante?*

Respondeo, Eandem potestatem Sede vacante habet Capitulum. Vnde similiter potest Vi- carium specialitè deputare: quia succedit Episcopo in omnibus quæ sunt iurisdictionis ordinariæ, ex- ceptis casibus in Iure expressis; vt docet Nauarrus l. 1. Consil. p. 50. nusquam autem hi casus in Iure excipiuntur.

QUÆRITVR Tertiò, *Quam delegandi pote- statem habeat Episcopi Vicarius?*

Respondeo Primò, Vicarius temporalis dele- gare non potest, quia potestatem ordinariam non habet, sed solum delegatam; atqui delegatus non potest subdelegare.

Respondeo Secundò, Vicarius perpetuus dele- gare potest; quia ordinariam potestatem habet. Vide Silultrum Verbo Vicarius, qu. 5.

QUÆRITVR Quartò, *Quam delegandi pote- statem habeat Episcopi Vicarius?*

Respondeo Primò, Vicarius temporalis dele- gare non potest, quia potestatem ordinariam non habet, sed solum delegatam; atqui delegatus non potest subdelegare.

Respondeo Secundò, Vicarius perpetuus dele- gare potest; quia ordinariam potestatem habet. Vide Silultrum Verbo Vicarius, qu. 5.

Cæterum

Forum in- zarium & forum Pœ- nitentiæ quomodo differant.

Ita cele- brans non potest con- demnari, vt irregu- laris.

Absolu- tio per delega- tionem.

22

23

24

portio, quæ hinc facile seruari potest si Magistratus curent ut sumptu publico sufficiens pabulum aduehatur modico pretio; sicuti à prouido Principe & Republicâ benè ordinatâ fieri & ordinari debet.

11 Dices, Ex consuetudine videtur hoc esse onus prædiorum, quando bellum geritur pro bono Prouinciæ. Quæ consuetudo non videtur contra rationem; nam damnum potissimum in diuites redundat, quorum sunt ea prædia, respectu quorum non est enorme ordinariè. Et meritò videntur hoc onus posse ferre, cum ex prædijs magna quoque emolumenta alijs omnibus temporibus accipiant. Quod confirmatur, Quia ea vestigialia censentur iustissima quæ imponuntur rebus pretiosis, quibus diuites potissimum vtuntur, vt ipsi soli, quibus facile est perferre, sentiant hinc detrimenta.

Respondeo, Propter hanc rationem non a sum condemnare hanc sententiam, modò constet Principem fecisse potestatem liberè vbiuis accipiendi sine compensatione; vel talis sit consuetudo legitime præscripta, & ab omnibus passim vsurpata; vel sit recepta iam olim consuetudo Principe permittente; & si qui pauperes graue damnum percipiant, eis fiat, re cognitâ, compensatio.

An autem Princeps hanc potestatem fecerit, est quæstio facti. Certè non videtur fecisse, dum permittit Magistratibus vti potestate ordinariâ in huiusmodi pabulatores. Et consuetudo quoque talis nõ videtur esse, præsertim apud probos: quia domino præsentè non acciperent absque compensatione; cur ergo absentem adimant?

BENEFICIUM.

CASVS I.

Institu-
tio bene-
ficiati.

An semper ius instituendi & electio eius qui instituendus est pertineat ad Episcopum?

1 Quid Archidiaconus sua auctoritate nõ habeat ius instituendi, sed solum ex Episcopi mandato, expressè definitum est ab Alexandro III. Cap. Cum solis, de Officio Archidiaconi. Vnde manifestum est cum Archidiaconus instituit aliquem in cura animarum, id eum non facere posse nisi Episcopi auctoritate; & ipsum Episcopum censeri illam institutionem facere, quia facit per Archidiaconum, tanquam per suum instrumentum. Itaque ius instituendi per se & propriè tunc residet in Episcopo, & ad eum pertinet qui iure proprio potest illum actum institutionis facere, sicut potest committere.

2 Ex quibus vltèriùs manifestè sequi videtur, electionem instituendi, quando patronatus est Ecclesiasticus, pertinere ad patronum, non ad Episcopum, iuxta Concilium Tridentinum sess. 24. cap. 18. Quia institutio in casu proposito ad nullum alium proprio iure pertinet, quàm ad Episcopum. Episcopus enim illa commissione factâ Archidiacono, non facit vt ius instituendi ad aliũ, quàm ad seipsum pertineat; aut vt institutio ab alio, quàm ab Episcopo facienda sit, vt Concilium requirit, quæ verba benè notanda sunt, quia apertè requirunt vt ad alium proprio iure pertineat, sic vt Episcopus eam facere per se non possit. Accedit quòd alioquin Episcopus semper posset sibi reseruare electionem instituendi, & sic eludere ius patronorum, contra apertam Concilij dispositionem.

CASVS II.

Titius ex denominatione Vniuersitatis N. cuius Privilegium requirit vt nominandus tempore vacationis beneficij habeat legitimam ætatem, accepit beneficium quod requirebat vt denominandus esset Sacerdos, cum Titius tunc solum egerit annũ vigesimum tertium.

QVÆRITVR, An Titius fuerit capax denominationis ad illud beneficium?

Denominatio ad Beneficij ex privilegio Vniuersitatis.

2 Respondeo breuiter; Cum ipsa Bulla Privilegij Vniuersitatis expressè requirat, vt nominandus tempore vacationis beneficij ætatem legitimam attingat, quam beneficium tale requirit, & solum concedat dilationem Ordinis illi annexi; non videtur dubitandum quin Titius fuerit incapax denominationis; quia tempore vacationis ætatem legitimam, quam beneficium postulabat, nõ attingebat: Beneficium enim ex sua fundatione requirebat vt denominandus iam esset ad Presbyterium promotus: ac proinde iure communi postulabat ætatem 25. annorum saltem inchoatorum: at denominatus solum agebat annum 23.

Secus fortè esset si nullam ætatis mentionem fecisset. Nam cum ipsum beneficium non postulet illâ ætatem nisi ratione Ordinis, ad eò vt si adsit Ordo ante illam ætatem (vt si quis esset factus Sacerdos anno 22. ætatis) etiam adsit capacitas denominationis; hoc ipso quo dispensatur circa Ordinem, etiam dispensatum censetur circa ætatem. Accessorium enim sequitur suũ principale, & sublato sine tollitur ratio mediorum. Hoc tamen in nostro casu locum non habet, quia expressè talis ætas requiritur. Vnde non se habet per modum accessorij.

CASVS III.

Postquam Episcopus sedi Apostolica presentatus, ab eadem confirmatus est, vacat beneficium; ille hoc Titio confert ante captam possessionem sui Episcopatus.

QVÆRITVR, An collatio illa per Regulas Cancellariæ Romanæ reddatur inualida?

Beneficij collatum ab Episcopo solum confirmato.

2 Respondeo, Probabile est Regulas Cancellariæ Romanæ non obligare in externis prouincijs, nisi sint ibidem promulgatæ & receptæ. Primò, Quia id est probabile de alijs constitutionibus Pontificis & Conciliorum: cur non etiam de Regulis Cancellariæ. Antecedens docet Angelus V. Lex, n. 13. Sotus l. 1. de Iustitia, q. 1. a. 4. Caietanus & Barth. Medina 1. 2. q. 90. alijsque recentiores non pauci.

Secundò, Quia istæ regulæ potiùs pertinent ad Iudices Cancellariæ & Rotæ, vt secundum eas Romæ causas beneficiarias decident, quàm ad totius orbis beneficiarios, ac proinde nõ obligant eos ante sententiam Romæ latam. Quod Confirmatur, Quia ante Ioannem XXII. nullæ erant Regulæ scriptæ secundum quas iudicaretur, sed solum consuetudo & praxis, teste Ludouico Gomez. in Regulas Cancellariæ, in principio: quòd signum est eas non pertinuisse ad alias Prouincias. Quod ipsum etiam nomen Regulæ indicat. Dicuntur enim Regulæ Cancellariæ, quòd secundum

Regule illæ an obligent alias Prouincias.